

UCHWAŁA NR VII/61/2011

Rady Gminy Strzałkowo

z dnia 30 czerwca 2011

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Strzałkowo na lata 2011-2015

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) Rada Gminy Strzałkowo uchwala, co następuje:

§1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Strzałkowo na lata 2011-2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Strzałkowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy
[Podpis]
Włodzisław Mustelak

UZASADNIENIE

W dniu 1 sierpnia 2010 r. weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn zm.). W wyniku powyższej nowelizacji nowe brzmienie otrzymał m. in. art. 6 ustawy. Obecnie przepis ten nakłada na gminy, jako ich zadanie własne, obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Wobec powyższego niniejszą uchwałę uznać należy za konieczną i uzasadnioną

Przewodniczący
Dorota Jędrzej
Włodzisław Młusielak

Załącznik do Uchwały Nr VII/61/2011
Rady Gminy Strzałkowo
z dnia 30 czerwca 2011

Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy
Strzałkowo
na lata 2011 - 2015.

WSTĘP

Przemoc w rodzinie stanowi jeden z poważniejszych problemów współczesnych społeczeństw. Przeciwdziałanie temu zjawisku powinno więc zajmować priorytetowe miejsce wśród zadań organów państwa.

Próba podjęcia celowych, zamierzonych oraz jednolitych działań na rzecz zapobiegania przemocy jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.). Ustawa ta została uchwalona „ w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie”. W ten sposób zrobiony został pierwszy krok ku podniesieniu świadomości społecznej w zakresie zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie. Nadano działaniom z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ramy prawne, podnoszące tym samym rangę zadań realizowanych przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe.

Pomimo tego, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania. Jego realizacja powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa życia codziennego.

I. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE.

Siłą każdej społeczności lokalnej są jej mieszkańcy, pozostający ze sobą w różnych społecznych relacjach, wśród których najważniejsze znaczenie mają relacje rodzinne. Rodzina jest systemem wzajemnie powiązanych ze sobą ludzi, a także miejscem, gdzie kształtuje się osobowość, system wartości, poglądy i styl życia, w atmosferze miłości i zrozumienia. System ten funkcjonuje poprawnie, jeżeli utrzymuje się w nim zdrowa równowaga między potrzebami poszczególnych członków, a także obowiązuje otwarta komunikacja, jasne reguły i normy dotyczące organizacji wspólnego życia, właściwie wypełniane role społeczne. Jeżeli jeden z członków systemu rodzinnego ma problemy, to zawsze odbija się to na pozostałych osobach, a rodzina przestaje funkcjonować poprawnie, jako całość. Jednym z czynników prowadzących do naruszenia spójności systemu rodzinnego jest przemoc, oznaczająca wszelkie odmiany złego traktowania tych członków rodziny, którzy nie są w stanie skutecznie się bronić.

Przemoc w rodzinie oznacza jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członka rodziny, a także innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. (art.2 pkt.2 Ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.) Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem coraz częściej ujawnianym i występuje we wszystkich warunkach społeczno – ekonomicznych. Jest demonstracją siły i chęci przejęcia kontroli i władzy nad drugą osobą. Występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. Jeżeli nie zostaną podjęte stanowcze działania wobec sprawców, to przemoc się powtarza.

Sprawca przemocy narusza podstawowe prawa człowieka np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, a także naraża zdrowie i życie ofiar na poważne szkody. Przemocy domowej często towarzyszy nadużywanie alkoholu. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia od odpowiedzialności za czyny dokonywane pod jego wpływem. Dzieci wychowujące się w rodzinach, gdzie występuje przemoc, mogą stać się bezpośrednimi ofiarami przemocy lub jej świadkami. Najbardziej jednoznacznymi skutkami przemocy są różne ślady na ciele dziecka lub urazy fizyczne. Skutki psychiczne doświadczanej przemocy wiążą się z utratą poczucia bezpieczeństwa, miłości i zaufania, niezbędnych do prawidłowego

rozwoju dziecka. Dzieci nie chcą lub nie potrafią wprost mówić o doświadczanej w rodzinie przemocy. Ważne jest, aby w zachowaniach dzieci dostrzec sygnały wskazujące, że dziecko może być ofiarą przemocy w rodzinie.

Wnikliwa obserwacja zachowań dzieci oraz kontakt z nimi ze strony nauczycieli, wychowawców, przedstawicieli służby zdrowia może przyczynić się do ujawnienia problemu przemocy w rodzinie oraz zmobilizować dorosłych członków rodziny do jej przerwania i uzyskania skutecznej pomocy.

Dorosłymi ofiarami przemocy w rodzinie najczęściej są kobiety. Należy zwrócić uwagę także na zagrożenie przemocą domową wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

Przemoc w rodzinie często trwa wiele lat, a ofiary nie szukają pomocy dla siebie i swoich bliskich, co bardzo utrudnia rozpoznanie zjawiska i skuteczną, zewnętrzną interwencję.

Przyczyny tego stanu rzeczy są złożone i najczęściej wynikają z:

- a) zastraszenia ofiar,
- b) nadziei na zmianę zachowania sprawcy,
- c) wstydu i poczucia winy,
- d) błędnych przekonań na temat przemocy domowej,
- e) gróźb popełnienia samobójstwa ze strony sprawcy,
- f) braku wiary w możliwość uzyskania pomocy,
- g) braku możliwości dotarcia do miejsc, gdzie można uzyskać pomoc,
- h) izolacji społecznej,
- i) zależności ekonomicznej od sprawcy,
- j) warunków bytowych,
- k) problemów zdrowotnych,
- l) posiadania dzieci,
- m) tradycji kulturowych i wartości religijnych.

Rodzaje przemocy w rodzinie:

- a) **przemoc fizyczna** – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, kopanie, duszenie, bicie itp.
- b) **przemoc psychiczna** – prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby poprzez np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, ciągłe krytykowanie, stosowanie gróźb, szantażowanie itp.

- c) **przemoc seksualna** – wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy.
- d) **przemoc ekonomiczna** – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka lub innej osoby w rodzinie.
- e) **zaniedbanie** – ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Nikt nie ma prawa znęcać się, poniżać, bić innych, a przemoc w rodzinie, określana także jako przemoc domowa jest przestępstwem ściganym przez prawo. Każdy kto się dowiaduje o przemocy w rodzinie powinien poinformować o tym odpowiednie służby, które zobowiązane są do ochrony ofiar i udzielenia im wszechstronnej pomocy.

II. WSTĘPNE ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

1. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) zapewnianie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy
- b) za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy
- c) nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka
- d) nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej
- e) zrozumienie reakcji ofiary
- f) podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy

2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez jednostki samorządu gminnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity z 2009 r. Dz. U. Nr 175, poz.1362 z późn.zm.), chyba że przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowią inaczej.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu

przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- c) zapewnianie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia i rodzinach zastępczych poprzez współdziałanie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy,
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

3. Budowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy

Gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie - zespół instytucji w środowisku lokalnym działających na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany.

Elementy gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie wraz z potencjałem organizacyjnym,
- b) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin,
- c) instrumenty pomocowe i sieć wsparcia,
- d) zespół interdyscyplinarny o znaczeniu strategicznym i zadaniowym,
- e) zdiagnoza zjawiska przemocy w środowisku lokalnym - skala problemu, mapa zasobów i potrzeb,
- f) niniejszy Program.

4. Cele tworzenia i rozwijania gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- b) podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy,
- c) rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc,
- d) integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie,

- e) rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy,
- f) podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

III. ZASOBY GMINY STRZAŁKOWO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Zasoby instytucjonalne Gminy:

- a) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzałkowie,
- b) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie,
- c) Posterunek Policji w Strzałkowie,
- d) Ochotnicza Straż Pożarna na terenie gminy Strzałkowo,
- e) Placówki oświatowe,
- f) Placówki ochrony zdrowia,
- g) Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne,
- h) Sołtysi i rady sołeckie.

2. Mocne strony:

- a) znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami;
- b) dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny;
- c) dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi;
- d) poparcie działań współpraca z samorządem gminnym;

3. Słabe strony:

- a) niepełna diagnoza potrzeb z zakresie problemu przemocy domowej
- b) brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (prokuratura, policja, sądy, pomoc społeczna).
- e) niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy;
- d) brak wypracowanych systemów wspomaganie działań profilaktycznych
- e) przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy
- f) brak grupy wsparcia dla ofiar doświadczających przemocy

4. Zagrożenia

- a) negatywne wzorce zachowań społecznych,
- b) bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych rodzin,
- c) słaba kondycja ekonomiczna rodzin,
- d) problemy alkoholowe członków rodzin,
- e) poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc,
- f) wzrost natężenia patologii społecznych,
- g) niewystarczające zaplecze zabezpieczającego egzekucję egzmisji sprawców przemocy.

IV. KIERUNEK DZIAŁAŃ

1. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Budowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy.
3. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Strzałkowo.
4. Tworzenie strategii interwencyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
5. Kształtowanie postaw mieszkańców wolnych od przemocy:
 - a) działania edukacyjne,
 - b) działania profilaktyczne,
 - c) działania informacyjne.
6. Budowanie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
7. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. Dostosowywanie działań programu w zakresie interwencji, informacji, edukacji, budowania systemu i działań zespołu interdyscyplinarnego do projektowanych zmian w przepisach prawnych.

V. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy w rodzinie.
2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy,

- zwiększenie dostępności pomocy socjalnej, prawnej, psychologicznej.
3. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy.
 4. Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno - edukacyjne.
 5. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn skutków przemocy w rodzinie.
 6. Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie.

VI. ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy.
2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy.
3. Przedstawiciele instytucji służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

VII. ZADANIA PROGRAMU

Lp.	ZADANIE	OPIS ZADANIA	TERMIN REALIZACJI	REALIZATOR
1.	Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego	Zespół składał się będzie z grupy specjalistów reprezentujących instytucje realizujące program systemu przeciwdziałania przemocy- przedstawiciele GOPS w Strzałkowie, GKRPA, policji, oświaty, organizacji pozarządowych, kuratorów, ochrony zdrowia i innych instytucji.	2011	Wójt Gminy Strzałkowo
2.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku, - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach, - rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku	2011-2015	Zespół interdyscyplinarny

		<p>lokalnym,</p> <ul style="list-style-type: none"> - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie - monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy, - prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań 		
3.	Realizacja ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz pracy ze sprawcą przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - kierowanie ofiar przemocy i sprawców przemocy do prawnika, pedagoga i psychologa, - procedura „Niebieskiej Karty” - współpraca z instytucjami prowadzącymi domy samotnej matki, ośrodki wsparcia rodziny itp. - określenie sposobu rozwiązania problemów związanych z przemocą dotyczących indywidualnych środowisk- m. innymi - kierowanie wniosków do sądu - kierowanie na grupy wsparcia ofiar oraz sprawców przemocy inicjowane przez psychologa - praca socjalna z osobami doświadczającymi przemocy 	2011-2015	<ul style="list-style-type: none"> - sąd rejonowy - kurator sądowy - zespół interdyscyplinarny - GKRPA - GOPS
4.	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - Systematyczne szkolenie wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc , w tym szkolenia w zakresie diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury „Niebieskiej Karty i prowadzenia interwencji kryzysowej. W tym celu będą obok szkoleń resortowych wspólne szkolenia służb, udział w szkoleniach, konferencjach tematycznych - organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji 	2011-2015	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół interdyscyplinarny - GOPS - GKRPA
5.	Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno- edukacyjne, a w szczególności:	<ul style="list-style-type: none"> - rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych: broszur, ulotek, plakatów itp. dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, - dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom 	2011-2015	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS - GKRPA - Zespół interdyscyplinarny

		przemocy w rodzinie - umieszczenie informacji na stronach internetowych UG Strzałkowo - spotkania informacyjne z mieszkańcami Gminy		
6.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją	- prowadzenie zajęć informacyjno – edukacyjnych - wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu	2011-2015	- GOPS - Zespół interdyscyplinarny GKRPA

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Strzałkowo na lata 2011-2015 są środki własne gminy:

1. Przewidziane w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzałkowie na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Przewodniczący
 Rady Gminy
Włodzisław Musielak